

Apám azt mondta, hogy csak az ágakat szabad levágni. Anyám azt mondta, az ilyen csonkolás túl feltűnő, akkor már jobb, ha egyáltalán nincs is fa. Kicsit vártam, aztán kimentem, és alig hagytam rajta ágat. Máiig itt vannak a szemem előtt az összevissza meredező, lágy, méregzöld túlevelek, halványabb, viaszos fényű fonákjuk tövénél a sárga, pajzsszerű spóratokokkal. Nagyon megnyestem. A díszfából csúf fa lett.

Aztán rövidesen oxigénpalack költözött a nagyszobába, nekitámasztottuk a zongora homorú ívének, és apám ötpercenként vegytiszta oxigénnel próbálta kiszorítani a legújabb fajta levegőt, ami ott tolongott, harsogott a megvásott fémburkon. Sok minden megváltozott, nagyapám kiáshatta volna revolverét az udvaron, apám visszakapta elvett tisztis rangját, elő is léptették, de már mit ért vele, a korrózió rég beindult.

Az oxigénpalackokat a bátyám cserélgette két-háromnaponta, a vasútállomásról hozta, és én egyszer elbotlottam a gumicsőben, és apám rám szólt. Döbbenet álltam. Nem emlékszem, hogy valaha is rám szólt volna.

Aztán tavasz lett, és a tiszafa portokba borult, eregette toxikus felhőit, és anyám szólt, hogy most már tényleg hozzam a fűrészszert. Apám feküdt, már fel se kelt, öblögette tüdejét kortalan, steril oxigénnel — nem láthatta, ahogy kivágom a tiszafát. Nem volt könnyű. A tiszafa pokolian kemény fa, a fájából régen íjat, számszeríjat készítettek, ezt még abban az időben olvasta fel nekünk édesanyánk, amikor apánk még csak köhögött, és nem fuldokolt. A vörösesbarna kergű, sebhelyes csonk úgy hevert ott a poros fűvön, mint valami elszáradt, kidobott karácsonyfa. A felső szomszédék becibálták a kapujuk alá, hogy majd ősszel felvágják, eltüzelik a cserépkályhájukban. Kicsit eltűnődtem, nem kellene-e lefűrészelnem belőle egy darabot, hátha egyszer majd faragok belőle valamit én is, büszköt apámról, vagy árbócot egy régi hajómodellre, ahogy faragtak ezer dolgot Lajkó és Trabalka nagyapáim is, de aztán kiráztam a fejemből a gondolatot, és eltettem a fűrészszert.

Húsvét után nem sokkal mentők jöttek édesapámért. Most, hogy már nem volt a tiszafa, könnyen oda tudtak állni a kapu elé. Féltem, majd megbotlanak a tönkben, amikor viszik a hordágyat, de nem botlottak meg. Csak a mentőautó kereke döccent egyet rajta, amikor kitoltott a házunk elől.

Major-Zala Lajos

A tékozló fiú hazatérése és távozása

anyám	ébredjetek
öszém	ébredjetek
nagyanyám	ébredjetek
nagyapám	ébredjetek
világháborús	
nagybátyáim	ébredjetek
pléhtáblákon	
félbetűkké	
rozsdásodva	ébredjetek

ÉBREDJETEK!

a tékozló fiú megfújja a kürtöt
motorduda hangján kiált: ébredjetek

a nyomok idevezettek: ébredjetek
megérkeztem

húsz év

után megérkeztem

[...]

mit keresel kisunokám?

édes drága öregapám

mit keresel kisunokám?

a lábam nyomát

édes drága öregapám

a múltad nyomát?

a lábam nyomát

mezítelen a lábam nyomát

szegény árva kisunokám

édes drága öregapám

hazajöttem húsz év után

s itt megszakadt a lábam nyoma

mezítlábas lábam nyoma

elveszett a lábam nyoma

megtalálok kisunokám

hol van az én arcom nyoma
szívem nyoma vérem nyoma
ajkam nyoma lelkem nyoma
Major Gábor öregapám
drága édes öregapám

hol van az én létem nyoma?

az anyaföldben kisunokám

az anyaföldben öregapám?

az anyaföldben?

csak

ezt ne mondjad

óraszemű öregapám

csak

ezt ne mondjad

a hideg föld

megborzongtat

az anyaföld féregteli

kukactorka
hajmállasztó rozdsaszája

polipkarú poliptorkú
polipnyelvű

tékozló föld
elemésztő kegyetlen föld

az anyaföld

hogyan
eltemessen?

az anyaföldben
otthonná lesz
földsorsodban
száz életté
mozgásból
a halálon át
öröklétté
embernyelven:
virág leszél
fűszál leszél
bodza leszél
szőlő leszél
kisunokám
[...]

Major Gábor öregapám
az anyaföld féreggé szülné halállétem
millió féreggé testem
hitaráló rengeteg féreggé
reményrágó sok kukaccá
drá-

ga koponyátokba lyukat fúrnék
lábszártokon végigcsúsznék
szószívó féregnyelvel
szívetek helyén lenne kukacágyam
tü-

dőtökben hemperegnék koromkörmű féreglábbal
bordátok közt

gyomrotokba piszkítanék kukac módra
az anyaföld kivetné ve-

letek együtt féregszívem féregnyelvem
féregtüdőm féregajkam

kukacs szívem kukacnyelvem kukactüdőm
kukacajkam

kivetné

veletek édesanyám egyetlen öcsém nagyapám
drága öreganyám

kivetné veletek együtt féreglétem kukaclétem

kedveseim

MEGHALNI MARADJAK?

az anyaföldben féregnek maradjak?

(Imátlan ima, 1971, München, Auróra)

